

Oponentský posudek
rigorosní práce
Mgr. Adama Borguly

na téma
„Právní postavení soudce v ČR“

Kandidát předložil práci na uvedené téma v rozsahu celkem 191 stran (168 stran samotného textu, 20 stran příloh a 3 stran seznamu literatury), čímž z hlediska formálního výrazně překročil požadavky stanovené pro práce tohoto druhu.

Autor práci systematicky člení – vedle úvodu a závěru – do 9 dílčích částí. V úvodu práce autor podává stručný náhled na zrod stávající právní úpravy – zákona o soudech a soudcích, v dalších kapitolách se již věcně zabývá jednotlivými otázkami, a to soustavou soudů, státní správou soudů a předpoklady pro výkon funkce soudce. Další významně dotovaná část je věnována stěžejnímu pojmu soudcovské nezávislosti (a nestrannosti) – zde se autor věnuje především, ale nikoli jen, otázkám obsahu institutu a zásahům do soudcovské nezávislosti dle platné úpravy a jejich zákonným mezím. Důraz následně autor klade i na druhou stránku, tedy na odpovědnost soudce, a to v rámci komplexního pojednání o všech druzích této odpovědnosti. Speciálním povinností soudce je věnována samostatná kapitola (zařazena až za pojednání o odpovědnosti kárné, což jde dle mého názoru ne zcela ideálním řešením). V dalších kapitolách autor poukazuje na zvláštní povahu právního režimu výkonu funkce soudce a na závěr se zabývá aktuální problematikou soudních funkcionářů a jejich jmenování (odvolávání). Ještě před samotným závěrem autor řadí stručný popis navržené novely zákona o soudech a soudcích, následuje návrh změn de lege ferenda a již zmíněný závěr.

Ze systematického hlediska nemám – až na výše uvedenou poznámku – vůči členění práce námitky.

Pozitivně hodnotím volbu tématu práce; jde z hlediska nauky o organizaci justice o „věcné“ téma, jeho aktuálnost je ovšem v recentní době velmi vysoká, neboť i po deseti letech od přijetí Ústavy nemá stále ČR konečně upraveny, resp. judikatorně dotvořeny některé základní parametry týkající se právě významných otázek výkonu funkce soudce (ať jde o jmenování soudce, jmenování a odvolávání soudních funkcionářů, postavení soudcovské samosprávy apod.). Z tohoto hlediska se tedy jeví zpracování jednak tématu, jednak jeho uchopení autorem za velmi kladné.

Přístup autora k tématu je velmi komplexní, tématu se zhostil vyčerpávajícím způsobem, neopomíjí snad žádnou významnou otázku, zabývá se vedle právních aspektů i souvislostmi legislativními či politickými. V rámci práce autor prokazuje znalost jak věcné problematiky, tak široký přehled v odborné literatuře a relevantní judikatuře. Z hlediska věcného nelze – i s ohledem na pojednanou problematiku – hovořit o věcných nedostatcích, maximálně lze konstatovat, že v některých otázkách – spíše dílčích – se s autorem názorově ne zcela shodují.

Práce je velmi kvalitní, plně způsobilá k obhajobě. V rámci ústní obhajoby doporučuji zaměřit se blíže na problematiku jmenování soudce (právní nárok?) či na povahu výkonu správy soudů soudními funkcionáři ve vazbě na soudcovskou nezávislost – s přihlédnutím k zvolenému řešení obsaženému v návrhu novely zákona o soudech a soudcích.

JUDr. Petr Smolík, Ph.D.

V Praze dne 20. června 2008